

JACQUES VISSER MET PENSIOEN

Alles past in de Te Kleine Komedie

“Het was er een ouwe troep. Maar de sfeer was meteen hartstikke goed”, zegt Jacques Visser als hij terugdenkt aan zijn begintijd in de Kleine Komedie in Amsterdam. Na 36 jaar dienst als technicus en Hoofd Techniek is hij met pensioen. Het theater is in prima staat, de opvolging geregeld. | TEKST: REBECCA VAN VUURE |

“Toen ik in De Kleine Komedie begon had ik natuurlijk niet in mijn hoofd dat ik er altijd zou blijven werken. Een paar jaar een beetje ervaring opdoen en dan weer verder kijken, dat was de gedachte”, vertelt hij. “Ik heb het 36 jaar lang leuk gevonden, de tijd is voorbij gevlogen. Ik heb mijn vrouw in De Kleine Komedie ontmoet. Zij werkte hier ook, dus zij weet wat voor leven het is. En je maakt veel vrienden. Ik heb het een heerlijke tijd gevonden.”

Visser's carrière als technicus begon min of meer toevallig. “Ik begon met bandjes waar ik geluid en licht voor deed, dat was omdat ik in mijn vriendenkring de enige was die niet muzikaal was. Ik was gewoon nog een beetje aan het uitvinden wat ik met m'n leven wilde doen. Geluid en

licht, dat beviel me wel.”

In 1981 stuurde Visser een open sollicitatie naar verschillende theaters in de Randstad. De Kleine Komedie was de eerste die hierop reageerde. Ze zochten ook iemand die het gebouwbeheer op een wat hoger plan kon brengen, een soort huismeester. Visser heeft MTS Bouwkunde gedaan, had ervaring als technicus. “Ik kon als derde man beginnen. Zo ben ik er hier ingerold.” Na verloop van tijd gingen er bij de techniek mensen weg. Visser rondde zijn opleiding af bij de SOTT, de voorloper van de OTT, in 1988 was hij Hoofd Techniek. In die periode dreigde het theater ten onder te gaan aan de bezuinigingsdrift van de gemeente Amsterdam. Visser: “Dat was de reden dat het toenmalige Hoofd Techniek er de brui aan gaf, die zag de bui al hangen. Toen ben ik daar ingestapt. Dus het was een stressvolle periode, maar ook spannend en heel opwindend.”

Het gebouw en de zaal waren in zeer slechte staat: “Het was ouwe troep. Een avondse technische installatie en een trekkenwand met 16 trekjes waar aan de onderkant geen wielen zaten. Maar de sfeer was er meteen hartstikke goed. Het allereerste wat ik als Hoofd Techniek heb aangepakt is de licht-

Een wandschildering van een jonge Jacques Visser aan het werk op het zijtoneel van De Kleine Komedie.

FOTO: JEAN VAN LINGEN

installatie, de schijnwerpers. Dat was van een dermate bedrevend niveau, daar moest echt iets mee. Veel geld was er niet, maar ik heb een bulk op de kop getikt, zodat er in ieder geval genoeg van alles was. Daarna zijn we door de jaren heen de kwaliteit van de lampen gaan verbeteren.”

Gouden greep

“Toen ik er begon was De Kleine Komedie een beetje het afvalputje van het Nieuwe de la Mar Theater. Daar stonden veel vrije producties en het liep er aardig. Wat ze daar niet kwijt konden werd hier neergezet. En voor de rest was het *Het Amsterdams Volkstoneel*, en geen hond in de zaal.” Onder directeur Joost Nuijss veranderde dit. Hij zag in dat je geen

“Het was een puinbak natuurlijk en een hele intensieve tijd. Maar ik genoot daarvan”

dansvoorstellingen op het toneel van De Kleine Komedie kon laten spelen en hij richtte zich daarom voornamelijk op cabaret. Ook al was het min of meer uit nood geboren, het bleek een gouden greep. Het werd het meest succesvolle theater van Amsterdam.

“Maar het is en blijft een oud gebouw. Avond aan avond gaan er 500 man doorheen, dus het slijt ook. Er is onderhoud nodig en af en toe wordt er gehandeld naar nieuw of voortschrijdend inzicht: kijken of je ruimtes beter kunt gebruiken bijvoorbeeld. Ik heb het wel eens de Te Kleine Komedie genoemd, niet alleen het podium maar ook de publieksruimte, het is allemaal te klein.”

>>

“Ik heb het 36 jaar lang leuk gevonden, de tijd is voorbij gevlogen.”

FOTO: JEAN VAN LINGEN

In 1999/2000 werd er groots verbouwd. In het toneelhuis maakte de handtrekkenwand, die in 1990 nog vernieuwd was, plaats voor een computergestuurde hijsinstallatie. Muren om het toneel werden weggehaald, zo kwamen er de zijtonelen bij. Om de rollenzolder beloopbaar te maken is

“Eenmaal opgeblazen bleek dat luchtkussens toch over de eerste drie rijen heen te gaan”

het dak van het toneel anderhalve meter omhoog gevijzeld. En er kwam daglicht in, een arbomaatregel. “Maar daar moest ik toch eerst mijn directeur, Joost Nuissl, van overtuigen. We zouden namelijk iets van drieëneenhalve maand dicht moeten. Ik heb hem overgehaald door te laten zien dat we met de orkestbak omhoog voor het neergelaten brandscherm gewoon voorstellingen konden spelen. Het voordeel was dat er overdag achter het brandscherm gewoon doorgewerkt kon worden.”

Per avond stonden drie korte cabaretvoorstellingen geprogrammeerd. “Door de inzet en betrokkenheid van techniek en de medewerkers van het voorhuis werd het

een doorslaand succes”, zegt Visser. “Het was een puinbak natuurlijk en een hele intensieve tijd. Maar ik genoot daarvan.”

De Halvemaansteeg

De grootste uitdaging in De Kleine Komedie is er altijd weer voor zorgen dat elke voorstelling past. “In het verleden hebben we bijvoorbeeld Waardenberg & De Jong langs gehad, die hun decor echt aanpasten op onze zaal. Zij werkten met een enorm opblaaskussen, die de grootte had van een heel toneel. Speciaal voor ons hadden ze eentje in een wat kleinere maat. Eenmaal opgeblazen bleek ie toch over de eerste drie rijen heen te gaan. Hilarisch was dat.” Ook de Barkasbus, een Oostduitse bestelbus, van Jan Jaap van der Wal herinnert hij zich nog goed. “Die moesten we hijsen. De laad en los zit in de smalle Halvemaansteeg, aan de zijkant van het theater. De lift zit op twee meter. Om de bus recht voor de ingang te krijgen zetten de technici vier hondjes onder de wielen. Vervolgens hesen ze de bus met een takel naar binnen. “Dat deden we overdag. Op zaterdagavond moest het ding er ook weer uit, en dit is toch wel een beetje het uitgaanscentrum van Amsterdam. Je kunt je er iets bij voorstellen... Ach, het is altijd wat midden in de stad. Maar dat is ook de charme ervan.” <<

“Technici blijven hier lang werken”

De opvolging van Jacques Visser vormde geen groot probleem. Het nieuwe Hoofd Techniek, Thom Hannessen, was al tien jaar in huis.

“Ik was hier voor een andere stage-opdracht met een toer van Van Houts en De Ket geweest, en ik wilde meteen blijven. Dat heb ik ook direct kenbaar gemaakt,

maar er werd niet echt op gereageerd. Dus toen heb ik Maarten Verheggen (toen Hoofd Techniek van De Meerse) ingeschakeld. Hij belde Jacques: ‘Thom komt stage bij jullie lopen.’ En nu werk ik hier alweer tien jaar. Wat het zo leuk maakt is dat voorstellingen zich hoe dan ook altijd moeten aanpassen aan De Kleine Komedie. Je moet echt samen met de spelers en hun technici op zoek naar oplossingen.”

Roosters maken

Visser: “De laatste jaren heb ik wat kalmer aan moeten doen. Negen jaar geleden werd ik ziek, ik kreeg darmkanker. Dat was wel even een dieptepunt. Thom heeft de boel toen met collega techniek Marjolein Wenting draaiende gehouden. Gelukkig

ben ik ervan genezen. Het enige wat ik eraan over heb gehouden is een vermoeidheidsprobleem. Heel rustig hebben we er naartoe gewerkt dat Thom nu Hoofd Techniek is.” Beiden onderstrepen dat het met veel respect en vriendschap is gegaan. “Het geeft trouwens ook een enorme kick dat het zo goed is overgenomen en dat het een soepel proces is geweest. Dat hebben we met z’n tweeën gedaan, en dat is geweldig.”

Hannessen: “Waar Jacques het meest aan moest wennen was dat ik opeens het rooster ging maken. Wat Jacques heeft opgebouwd, ook aan betrokkenheid van het team en de werksfeer, dat wil ik voortzetten. Voor minstens veertig jaar.” Visser: “Technici blijven hier lang werken.”

FOTO: JEAN VAN LINGEN